

FESTIVAL ZUČ 1980 NA POČEST 35. VÝROČÍ VYVRCHOLENÍ
NÁRODNĚ OSVOBOZENÉHO BOJE ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO
LIDU A OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU.

JIRÁSKŮV HRONOV

CELOSTÁTNÍ PŘEHÍLKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH
SOUBORŮ

Dnes v 19 hodin bude slavnostně zahájena celostátní přehlídka amatérských divadelních souborů, 50. Jiráskův Hronov. Mohlo by se zdát, že teprve dneškem začíná čilý ruch na hronovských ulicích, v Jiráskově divadle; zkrátka všude tam,

V PŘEDVEČER

kam přicházejí hosté Jiráskových Hronovů, všude tam, kde přátelé nacházejí přátele. Pro hronovské občany však padesátý ročník přehlídky začal mnohem dříve než včera, v předvečer zahájení anebo dnes v odpoledních hodinách. Každý, byť zcela náhodný návštěvník, který by sem přijel v minulých měsících, stal by se bezděčným svědkem úsilí, jež směřovalo k jedinému - přijmout hosty z naší republiky i ze zahraničí sice v typickém hronovském prostředí, ale současně v takovém prostředí, jež má nesmírně mnoho nových znaků. Nebyly to úkoly právě snadné zaměřit pozornost na úpravu města a souběžně sledovat přípravu jubilejní přehlídky amatérského divadelnictví. Samozřejmě bylo, že rozhodujícím požadavkem uplatňovaným na jednotlivé funkcionáře řídicího výboru 50. Jiráskova Hronova i organizačního štábu přehlídky, jednotlivých pracovních komisí, se stala společná, intenzivní snaha přípravy přehlídky samotné, rozvinout v příjemném, důstojném rámci, do něhož zapadá neopakovatelná atmosféra Hronovů už tradičně. Za takovým úsilím je skryto mnoho obětavé práce většiny hronovských občanů, pracujících závodů a jejich hospodářského vedení, členů obou výborů, řídicího i organizačního a v neposlední řadě pak nezměrná práce pracovníků ZK ROH MAJ, jimž jako každoročně připadl složitý úkol - ubytování, stravování účastníků a distribuce vstupenek. Ani hronovský divadelní soubor nezů-
(Dokončení na str. 4)

Z dnešního představení I. dílu Husitského odkazu Aloise Jiráska Jan Hus, které nastudovaly spojené divadelní soubory okresu Svitavy. Autorem úpravy revolučního dramatu Aloise Jiráska je prof. dr. Vojtěch Trapl, který se svitavskými divadelníky metodicky spolupracoval na realizaci hry.

Z ORGANIZAČNÍHO ŠTÁBU

Divadelní i mimodivadelní program 50. Jiráskova Hronova je všeobecně znám, ale jistě stojí za pozornost některé důležité programy další, které se během přehlídkového týdne uskuteční. Oficiální zahájení 50. JH je 1. srpna v 19.00 před Jiráskovým divadlem; 2. srpna v 9.00 začíná společný diskusní klub - seminář - na téma Dramatické dílo A. Jiráska, pod vedením prof. dr. F. Černého - ZK Slávie; 3. srpna se v malém sále divadla uskuteční tisková konference; v pondělí 4. srpna v 9.30 začínají diskusní kluby, včetně klubu pro zahraniční delegáty - ZDŠ; 5. srpna bude ve 14.00 zahájena přednáška dr. J. Janáčkové na téma Jiráskův život - malý sál divadla; tentýž den v 17.00 se uskuteční beseda s diapositivy o lidech, kteří vytvářeli tradici JH - v klubu divadla; 6. srpna v 9.30 začínají diskusní kluby - ZDŠ; na čtvrtek 7. srpna plánuje KPJH celodenní výlet - odjezd od informační kanceláře v 8.00; 8. srpna v 9.30 - diskusní kluby v ZDŠ; tentýž den ve 14.00 - závěrečná beseda členů KPJH - klub divadla; 9. srpna v 9.30 - společný diskusní klub - seminář - na téma Současný stav amatérského divadla a perspektivy jeho rozvoje - vede doc. dr. Jan Císař, CSc. - ZK Slávie; tentýž den ve 20.30 závěr 50. Jiráskova Hronova.

2
'80

Divadelní soubory ze Svitav, Litomyšle, Moravské Třebové, Poličky a spolu s nimi Recitační studio Okresního kulturního střediska ve Svitavách a pěvecký sbor Dálbor Svitavy uvádějí inscenaci hry Jan Hus v úpravě Vojtěcha Trapla.

Ještě dlouho před zahájením 50. Jiráskova Hronova se rozvíjely diskuse o mezikrajských přehlídkách amatérského divadla, o spolupráci profesionálních umělců se soubory, o metodickém působení okresních a krajských kulturních středisek, stejně jako o funkcích, které ve vztahu k souborům plní jejich zřizovatelé. Mnohé z těchto myšlenek byly během celého roku publikovány ve sdělovacích prostředcích a jak je vidět i letos, zájem novinářů o jubilejní ročník amatérského divadelního přehlídky je velmi široký. Práci některých souborů na přípravě jejich inscenací sledoval Česká televize, která nedávno přinesla velmi zajímavý příspěvek o působení dvou divadelních kolektivů zcela rozdílných typů. Zvláště však byl pokus zaznamenat určitou část práce na inscenaci svitavského Jana Husa, včetně stanovisek členů divadelního souboru, předsedy JKP. Nebyla to jistě první televizní reportáž věnovaná zcela amatérskému divadlu - vzpomínáme na zpravodajství z minulých ročníků Jiráskových Hronovů, stejně jako dalších přehlídek - ale přece jen, jak se zdá, novináři z televize si pospíšili. Totéž platí o studiích Čs. rozhlasu. Například královéhradecká redakce téměř pravidelně věnuje značnou část vysílání divadlu a zájmové umělecké činnosti vůbec. A v rámci letošního ro-

[Pokračování na str. 3]

Alois Jirásek: LUCERNA

V předvečer slavnostního zahájení 50. jubilejního Jiráskova Hronova uvedl domácí soubor inscenaci klasické Jiráskovy hry, jedné z nejčastěji uváděných na našich jevištích, Lucerna.

Každou jiráskovskou inscenaci budeme patrně dnes posuzovat především z hlediska moderní dramaturgie; do jaké míry vypovídá o lidech a světě ve kterém žijí, do jaké míry vydává umělecké svědectví o tom, jaký je svět. Tento problém je asi vždy spojen s podminěností dobových reálií, jistou dobovou konvencí, se kterou se musí inscenátor po svém vypořádávat. Způsobů může být pochopitelně mnoho a díky své, současné terminologii řečeno, neustále slučované množině může každý z nich vyvolat více či méně bouřlivou diskusi. Výklad Jiráskovy Lucerny, který na prknech Jiráskova divadla předvedl hronovský soubor, bude třeba také diskutabilní, názory se budou možná lišit diametrálně, možná jenom v některých dílčích skutečnostech. Jedno však bude stát zcela bez jakýchkoli námitek mimo toto teoreticky válečné kolbiště, což chceme podotknout na okraj diskusí v této poznámce: Moderně pojmávaný dosah inscenace začíná tam, kde režie zbavila představení ilustrativní obrazovosti a otupila tak obvyklý akcent idylické pohádkovosti, k níž vždy směřovala pozornost práce všech složek scénického výrazu.

Záměrná střídmost v používání scénických a technických prostředků vytvořila režisérovi Josefu Vavříčkovi předpoklad znásobit pozornost zejména na lidský příběh Jiráskova dramatu. Režisér si stanovil jevištní systém, ve kterém musela nutně dominovat herecká složka. Jednotlivé dramatické situace nevedl jenom k přímé stavbě celkového děje, ale pokusil se je vykládat zevnitř dílčích významů pečlivým rozkrýváním individuálních znaků postav uložených v samotných lidských možnostech herců. Tak umožnil interpretům určitě ztotožnění se s fakty svých situací a uplatnění osobní autenticity každého jednotlivce, (s výjimkou drobných nadsázek u některých představitelů vrchnosti), čímž si otevřel cestu k divadelní komunikaci se současným divákem.

Divák hronovské Lucerny bezpečně pochopil lidské starosti, radosti i strasti řady nejednicích postav, (Brahý, vrchního, babičky atd.). -red.-

PŘEDSTUPNĚ 50. JH

Letošní mezikrajské přehlídky národní soutěže amatérských divadelních souborů se konaly na třech místech — 24.-29. dubna v Táboře, 30. dubna — 7. května v Úpici jako součást Festivalu současné divadelní tvorby Úpice '80 a konečně 8.-15. května 1980 na několika místech v bruntálském okrese v rámci XXIV. Divadelního máje. Národní porota jmenovaná MK ČSR, ve složení, Radomil Kryl (předseda poroty), Ivan Bednář, Břetislav Lelek, Viktor Oktábec a Zdeněk Pošíval, zhlédla v rámci těchto mezikrajských přehlídek, ale i mimo ně, protože některá vybraná představení nebylo možné z časových důvodů do přehlídek zařadit, zhruba třiačtyřicet představení, vybraných již dříve okresními a krajskými porotami z celkového počtu asi dvou tisíc souborů, které se letošní národní soutěže, vyhlášené ministerstvem kultury ČSR na rok 1980, zúčastnily. Národní porota byla v Táboře rozšířena ještě o prof. dr. Vojtěcha Trapla a v Úpici o doc. dr. Jana Císaře, CSc.

Rok 1980 přinesl amatérskému divadelnímu hnutí dva velké významné podněty. Jednak 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a jednak 50. výročí úmrtí Mistra Aloise Jirásky a stejný, jubilejní ročník hronovské přehlídky. Těchto dvou inspiračních podnětů si byl vědom i Ústav pro kulturně výchovnou činnost. Již od samého počátku věnovala dramaturgická komise ústavem jmenovaná zvýšenou pozornost přípravě jednotlivých titulů ve vybraných amatérských souborech. Tato soustavná metodická pomoc přinesla velice pozitivní výsledky, které se v celkové úrovni mezikrajských přehlídek projeví velmi výrazně. Také spolupráce souborů s profesionálními umělci přinesla své dobré plody především tam, kde se profesionálové souborům věnují systematicky a s veškerou uměleckou i pedagogickou odpovědností.

Na prvním místě v Táboře se umístilo Dělnické divadlo OKVS Brno V, s inscenací hry Jozefa Gregora Tajovského Ženský zákon. Dokomponované mezikrajské spojovací písně (text Ivo Fischer, hudba L. Štanc) dovolily režisérovi i souboru rozvinout poměrně jednoduchý příběh o ženském furiantství do jakési mozaiky stylizovaných obrazů někdejšího venkovského života. Inscenace má všechny znaky dobrého divadelního představení — výtečné herecké výkony, kvalitní scénografii, spád, rytmus, vtip, režijní a choreografické nápady atp.

[Pokračování na str. 3]

(Pokračování ze str. 2)

V Úpici stanula na nejvyšším stupni Malá scéna PKO a LŠU, z Gottwaldova s inscenací hry Petra Botíka O kuruckej vojně. Dalo by se říci, že jde o jakousi burianovskou montáž lidových prvků, složených tak, aby vytvářely celkový obraz života člověka v jistém světě, v určité situaci. Režisér pracuje s výtvarnými scénickými metaforami, celkový jevištní řád má rozložený do složité, několikaplanové, detailně ve všech složkách propracované, kompozice. Přesná orientace herců je předpokladem jejich dobrých výkonů.

Třetí mezikrajská přehlídka, se vzhledem k opravám budovy

PŘEDSTUPNĚ 50. JH

Divadla Julia Fučíka v Krnově konala v šesti místech bruntálského okresu. Nejúspěšnějším souborem zde bylo Malé divadlo ZK ROH STZ Ústí nad Labem s inscenací hry G. Preissové Její pastorkyňa. Režisér zbavil hru výrazových znaků dobového i regionálního koloritu v divadelní obrazovosti a veškeré vizuální prvky orientoval zcela důsledně na baladickou poetiku. Tento postup realizovaný velmi promyšleným a propracovaným způsobem dal poznat kmenový text českého kritického realismu z naprosto nečekaného a nového pohledu. Nesmírně působivé, herecky ukázněné a režijně nápadité představení právem zaujalo jak členy národní poroty, tak diváky v Rýmařově, kde soubor svoji inscenaci předvedl.

Společnými znaky vítězných představení na letošních mezikrajských přehlídkách jsou především odpovědný režijní přístup a hledání vlastního inscenačního klíče, výrazně kvalitní herecké výkony, dramaturgické a autorské úpravy textových předloh, svědčící o tom, že soubory cílevědomě hledají cestu k vyjádření svého specifického divadelního citění. A ještě jeden výrazný společný znak se zde objevil - totiž návrat k lidovým pramenům, k pokrokovým tradicím lidového divadla, i když v poněkud pozměněné (pochopitelně) současné formě.

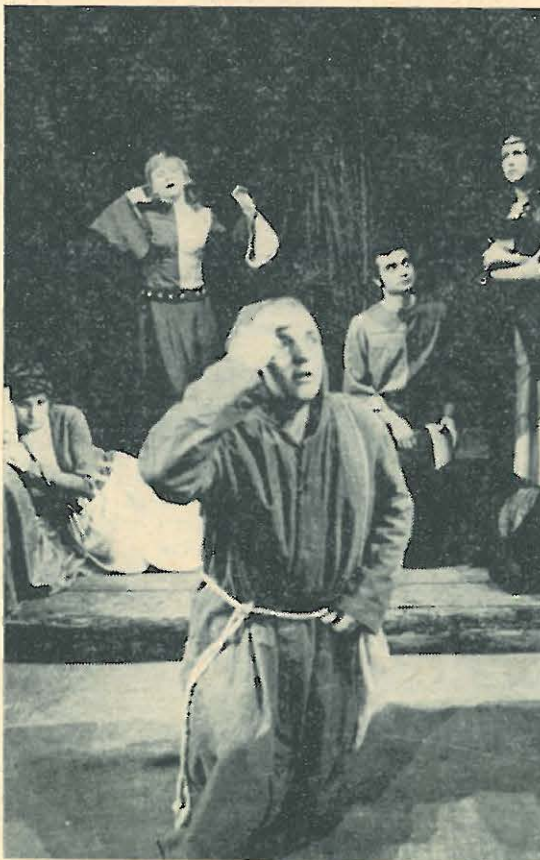
Nedostatek místa mi brání zmínit se zde o ostatních souborech, které se na mezikrajsko-

(Dokončení na str. 4)

VYPRÁVENÍ O JEDNOM DIVADLE

Začíná jubilejní, padesátý Jiráskův Hronov, a přece je, snad právě v těchto dnech, namísto takového vyprávění nikoli jen o Jiráskově divadle, ale také o dalších divadelních budovách na Náchodsku. Jistě i proto, že v některých minulých ročnících byla často představení uvedená na hronovské přehlídce reprizována i jinde, takže promlouvala rovněž k jiným divákům, než právě k účastníkům Jiráskových Hronovů. V letošním roce přijal řídící výbor a organizační štáb 50. Jiráskova Hronova takové opatření, že dvě z hronovských představení budou uvedena ještě v Divadle J. K. Tyla v Červeném Kostelci - v neděli 3. srpna inscenace Gogolových Mrtvých duší a v pátek 8. srpna představení hry Petra Botíka O kuruckej vojně. Oba soubory najdou v Červeném Kostelci stejně zaujaté diváky jako v Hronově a navíc budou mít jedinečnou příležitost poznat divadelní budovu, která byla slavnostně otevřena 25. října 1925. V publikaci vydané k 50. výročí otevření divadla a 110. výročí ustavení spolku divadelních ochotníků Červenokostelečtí píší: „To co byla pro národ stavba Národního divadla, byla pro Červený Kostelec stavba našeho ochotnického divadla. Celé město tím žilo. Jsou prováděny domovní sbírky - každý dává podle svých možností, spolky pořádají taneční zábavy, dělníci ples, v hostincích jsou kasičky, ženy sbírají na oponu, učitel Karpaš hraje loutková divadla, občané si zakupují sedadla, hudba pořádá koncerty, obec věnovala pozemek, ochotníci dělají zájezdy se hrou Šibal-

(Dokončení na str. 4)

Dnes večer, stejně jako v odpoledním programu, se v rámci kompozice Husitský odkaz Aloise Jiráka objevuje ve druhém díle inscenace divadelního souboru Meziměstí, který v úpravě Jana Císaře a Jiříny Brožové nastudoval drama A. Jiráka Jan Roháč.

Eduard Trtílek, člen Lidového divadla J. K. Tyla v Moravské Třebové, který si v roce 1975 zahrál na 45. Jiráskově Hronově postavu Křivdy v inscenaci Jiráskovy hry Otec, představí se dnes v roli Jana Husa, nastudování stejnojmenné hry spojenými divadelními soubory okresu Svitavy.

Stravování účastníků je zajištěno v odborném učilišti ČSSD, učňovské škole i v dalších hronovských provozech. Avšak jen v odborném učilišti budou v platnosti stravenky, které je možné předem zakoupit. Škola bude v provozu denně, služby uzavírá v sobotu 9. srpna večeří.

(Dokončení ze str. 2)

níku Jiráskova Hronova má hra-decké studio na kontě první velice aktuální vstup, komentovanou zprávu, odvyšlanou 31. července odpoledne, tedy skutečně v předvečer zahájení 50. Jiráskova Hronova. Ani denní tisk nezůstal pozadu, nehledě na to, že zejména v letošním roce očekává organizační výbor značný zájem novinářů jak o divadelní program, tak o další události, které jsou součástí JH. Jako každoročně, tak i letos je připravena tisková konference, která se uskuteční 3. srpna v malém sále divadla.

-k-

■ V měsíci březnu se v Hronově uskutečnil okresní festival A. Jiráska, v jehož programu vystoupilo šest divadelních souborů z okresu Náchod. U příležitosti přehlídky vydalo Okresní kulturní středisko v Náchodě nepříliš rozsáhlou publikaci s informacemi o programu

ÚTRŽKY

a s pokusem o bilanci uplynulých deseti let v práci amatérských divadelních souborů v okrese Náchod. Knížka je ještě v poměrně malé části nákladu k dispozici zájemcům, kteří ji mohou zakoupit během 50. JH. Cena jednoho výtisku činí 5,— Kčs.

■ Hronovský divadelní soubor se i v letošním roce ujal celé řady povinností, spojených s přípravou a průběhem 50. JH. Kromě toho, že jeho členové po technické stránce zabezpečují provoz Jiráskova divadla, podílejí se také na vítání souborů, pracují v nejrůznějších komisích.

■ Také v letošním roce se ujal patronátní péče o účinkující divadelní soubory podniky a závody z Hronova i odjinud. Tento úkol s ochotou přijali v ČSAD Náchod, Kovopodniku Broumov, Vebě Broumov, ČKD n. Met., n. p. Rubena Náchod, n. p. MEZ Náchod, Jednotě Broumov, Vebě Broumov, ČKD Hronov, n. p. Stavostroj Nové Město n. Met., OPS Náchod a dalších.

PROGRAM NA SOBOTU

2. SRPNA 1980

9.00 Společný diskusní klub - seminář na téma Dramatické dílo A. Jiráska - přednáší prof. dr. František Černý (ZK MAJ Slávie)
11.30 Schůzka odborné komise se souborem (ZDŠ)
14.00 Schůzka organizačního štábu 50. JH (Klub JD)
15.30 Otevření klubu pro oficiální hosty (Klub JD)
16.00 N. V. Gogol Mrtvé duše - Z divadlo Zeleneč
18.30 Vystoupení folkloristického souboru Hadař SZK ROH Červený Kostelec (Park AJ)
18.30 Přivítání DS Dělnické divadlo při OKVS Brno V a DS Studio 02 ZK ROH Perla 02 Česká Třebová před divadlem
19.00 Otevření klubu pro oficiální hosty (Klub JD)
18.30 Přijetí zahraničních hostů na MěstNV
19.30 N. V. Gogol Mrtvé duše - Z divadlo Zeleneč
20.00 Beseda u táboráku na téma Můj nejhezčí Hronov
21.00 Filmové představení Psohlavci (Park AJ)
22.00 Zasedání odborné komise (SOU ČSSD)
22.00 Beseda souboru (Klub JD)

Zítřka se hronovským divákům opět představí mladý kolektiv, Z divadlo, divadelní soubor DO SZM Zeleneč s nastudováním Gogolových Mrtvých duší. Zelenečský soubor také zavítá do Divadla J. K. Tyla v Černém Kostelci, kde bude svou inscenaci 3. srpna v 19.30 hodin reprizovat.

VYPRÁVĚNÍ O JEDNOM DIVADLE

(Dokončení ze str. 3)

ství Skapinova, každý podle svých sil a možností, ale vše s jedním cílem, sehnat peníze pro stavbu divadla. Tak tomu bylo před pětadesáti lety a když bylo divadlo otevřeno, byla v odpoledním představení uvedena Jiráskova Lucerna a večer Čapkův Loupežník - v inscenaci vystoupila také Olga Scheinpflugová. Od té doby červenokostelečtí divadelníci jako jeden z odborů SZK ROH vyvíjejí soustavnou činnost v divadelní budově, která patří k nejvybavenějším na Náchodsku. V těchto dnech přivítají dva hostující soubory v rámci divadelního programu 50. Jiráskova Hronova a zcela jistě jim, jejich hostům i divákům patří slova dopisu A. Jiráska z 28. října 1925: „Potěšili jste mne svým laskavým pozdravem. Srdečně Vám děkuji. S potěšením jsem četl o slavném otevření Vašeho divadla. Přeji Vám v něm stálého zdra-“

Tolik vyprávění o jedné z významných divadelních budov na Náchodsku; nedaleko odtud jsou další kamenná divadla - překrásné náchodské Městské divadlo, divadelní sály v Polici nad Metují, Jaroměři, barokní divadlo v Broumově - ale červenokostelecké Divadlo J. K. Tyla je vedle hronovského jedině, které v rámci padesátého JH očekává diváky, kteří přijeli na tuto přehlídku, tak publikum místní.

—k—

(Dokončení ze str. 3)

vých přehlídkách umístily na „stupních vítězů“, i o těch dalších, jejichž inscenace nebyly rovněž bez zajímavosti. Závěrem však lze shrnout, že mezikrajsové přehlídky prezentovaly

PŘEDSTUPNĚ 50. JH

dobrou práci amatérských souborů. Všechna představení prokázala vůli, úsilí a snahu vyrovnat se se zvolenými texty poctivě, a v některých případech se objevil i velice tvořivý přístup. Výrazným kladem byly pak herecké výkony i celková herecká vyrovnanost, tendence uchopit látku po svém a nalézt přitažlivý, zajímavý a v některých případech výrazně netradiční inscenační klíč.

(Dokončení ze str. 1)

stávala stranou, jeho členové už dluho před dnešním datem připravovali dobré pracovní prostředí pro hostující kolek-

V PŘEDVEČER

tivy a současně intenzivně zkoušeli představení Lucerny

A. Jiráska, které bylo zařazeno do programu tradičního předvečera JH. Dnes bude 50. Jiráskův Hronov slavnostně zahájen, přípravné práce skončily; začíná však týden s divadlem a divadlu věnovaný.

-r-

JIRÁSKŮV HRONOV, zpravodaj 50. JH, celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů. Vydává řídící výbor 50. Jiráskova Hronova. Náklad: 1000 ks. Vytiskly: Východočeské tiskárny, n. p. Pardubice, provoz 13 Hronov, tisk záhlaví - provoz 05 Ústí nad Orlicí. Do tisku připravil: Milan Marek. Číslo 2. vydáno 1. srpna 1980. Cena jednoho výtisku: 2 Kčs. Povoleno odborem kultury VěKNV v Hradci Králové pod č. j. kult. 669/a/80.